

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 164/25

Λουξεμβούργο, 18 Δεκεμβρίου 2025

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-417/23 | Slagelse Almennyttige Boligselskab, Afdeling Schackenborgvænge

Απαγόρευση διακρίσεων: το Δικαστήριο διευκρινίζει τις περιπτώσεις οι οποίες, στο πλαίσιο του δανικού νόμου περί δημόσιας στέγασης, ενδέχεται να συνιστούν διάκριση λόγω εθνοτικής καταγωγής

Ο δανικός νόμος περί δημόσιας στέγασης αποσκοπεί στη μείωση του ποσοστού των οικογενειακών κατοικιών δημόσιας στέγασης στις «περιοχές υπό ανάπτυξη». Οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται, μεταξύ άλλων, από το ότι κατά την τελευταία πενταετία το ποσοστό των «μεταναστών και των κατιόντων τους από μη δυτικές χώρες» υπερέβη το 50 % των κατοίκων. Στο πλαίσιο της εφαρμογής του νόμου, έχουν ήδη καταγγεληθεί ή αναμένεται να καταγγεληθούν μισθώσεις κατοικιών δημόσιας στέγασης για οικογένειες που βρίσκονται σε δύο οικιστικές περιοχές των δήμων Slagelse και Κοπεγχάγης. Το δανικό δικαστήριο το οποίο επελήφθη διαφορών σχετικά με τις καταγγελίες αυτές διερωτάται αν η συγκεκριμένη ρύθμιση συνιστά άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω εθνοτικής καταγωγής. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η εθνοτική καταγωγή προσδιορίζεται βάσει διαφόρων παραγόντων. Μεμονωμένα κριτήρια, όπως η ιθαγένεια ή η χώρα γέννησης, δεν αρκούν για να καθοριστεί η υπαγωγή σε εθνοτική ομάδα. Προκειμένου να διαπιστώσει εάν συντρέχει άμεση διάκριση, το εθνικό δικαστήριο πρέπει να εξακριβώσει αν το κριτήριο που συνδέεται με το ποσοστό των μεταναστών και των κατιόντων τους στηρίζεται πράγματι στην εθνοτική καταγωγή της πλειονότητας των κατοίκων των «περιοχών υπό ανάπτυξη» και αν, ως εκ τούτου, οι κάτοικοι αυτοί υφίστανται λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση, όπως είναι ο αυξημένος κίνδυνος πρόωρης καταγγελίας των μισθώσεών τους. Αν το εθνικό δικαστήριο διαπιστώσει ότι συντρέχει έμμεση διάκριση, θα πρέπει να ελέγξει εάν, παρά ταύτα, η διάκριση αυτή είναι δικαιολογημένη. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται ιδίως να βεβαιωθεί ότι ο επίμαχος νόμος επιδιώκει σκοπό γενικού συμφέροντος κατά τρόπο σύμφωνο προς την αρχή της αναλογικότητας και προς το θεμελιώδες δικαίωμα του σεβασμού της κατοικίας.

Ο δανικός νόμος περί δημόσιας στέγασης επιβάλλει την κατάρτιση χωροταξικών σχεδίων με σκοπό τη μείωση, έως την 1η Ιανουαρίου 2030, του ποσοστού των οικογενειακών κατοικιών δημόσιας στέγασης στις λεγόμενες περιοχές «υπό ανάπτυξη» (οι οποίες ονομάζονταν προηγουμένως «περιοχές σκληρού γκέτο»). Πρόκειται για περιοχές που χαρακτηρίζονται από μειονεκτικές κοινωνικοοικονομικές συνθήκες όσον αφορά τα επίπεδα ανεργίας, εγκληματικότητας, εκπαίδευσης και/ή μέσου εισοδήματος, καθώς και από το γεγονός ότι το ποσοστό των «μεταναστών και των κατιόντων τους από μη δυτικές χώρες»¹ έχει υπερβεί το 50 % των κατοίκων κατά τα πέντε τελευταία έτη.

Προκειμένου να εκτελεστούν χωροταξικά σχέδια στις «περιοχές υπό ανάπτυξη» του Ringparken στο Slagelse και του Mjølnerparken στην Κοπεγχάγη, έχουν ήδη καταγγεληθεί ή αναμένεται να καταγγεληθούν μισθώσεις οικογενειακών κατοικιών δημόσιας στέγασης που βρίσκονται στις περιοχές αυτές. Ορισμένοι από τους επηρεαζόμενους μισθωτές αμφισβήτησαν τα μέτρα αυτά ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, υποστηρίζοντας ιδίως ότι το κριτήριο που αφορά το ποσοστό των «μεταναστών και των κατιόντων τους από μη δυτικές χώρες» συνιστά άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω εθνοτικής καταγωγής, η οποία απαγορεύεται από το δίκαιο της Ένωσης².

Το δανικό δικαστήριο που επελήφθη των εν λόγω διαφορών υπέβαλε προδικαστική παραπομπή στο Δικαστήριο

σχετικά με το ζήτημα αυτό.

Όσον αφορά το αν ο δανικός νόμος εισάγει **άμεση διάκριση**³, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι το επίμαχο κριτήριο φαίνεται να είναι καθοριστικό για τον προσδιορισμό των «περιοχών υπό ανάπλαση» τις οποίες επηρεάζει η μείωση του αριθμού των οικογενειακών κατοικιών δημόσιας στέγασης. Εντούτοις, **εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξετάσει αν το εν λόγω κριτήριο εισάγει διαφορετική μεταχείριση στηριζόμενη στην εθνοτική καταγωγή της πλειονότητας των κατοίκων των συγκεκριμένων περιοχών, με αποτέλεσμα να επιφυλάσσεται σε αυτούς μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσεται στους κατοίκους παρόμοιων περιοχών στις οποίες το ποσοστό των μεταναστών δεν υπερέβη το όριο του 50 %.**

Το Δικαστήριο εξηγεί ότι η κατά το δίκαιο της Ένωσης έννοια της «εθνοτικής καταγωγής» βασίζεται σε διάφορα στοιχεία, όπως η ιθαγένεια, η θρησκεία, η γλώσσα, οι πολιτισμικές και παραδοσιακές καταβολές και το περιβάλλον διαβίωσης. Καθορίζεται βάσει ενός συνόλου παραγόντων. **Ούτε η ιθαγένεια ούτε το κριτήριο της χώρας γέννησης του ενδιαφερόμενου προσώπου ή των γονέων του αρκούν μεμονωμένα για να καθοριστεί η υπαγωγή ενός προσώπου σε εθνοτική ομάδα.** Αντίθετα, το γεγονός ότι ένα γενικό κριτήριο που περιλαμβάνεται στη νομοθεσία αφορά διάφορες εθνοτικές καταγωγές δεν αποκλείει, αυτό καθαυτό, ότι το εν λόγω κριτήριο συνδέεται άμεσα ή άρρηκτα με την εθνοτική καταγωγή των ενδιαφερομένων προσώπων. Επιπλέον, στοιχεία του ευρύτερου πλαισίου, όπως οι προπαρασκευαστικές εργασίες για τη θέσπιση της επίμαχης ρύθμισης, ενδέχεται να ενισχύουν τη διαπίστωση ότι το εξεταζόμενο κριτήριο συνιστά άμεση διάκριση λόγω εθνοτικής καταγωγής.

Όσον αφορά την ύπαρξη ενδεχόμενης λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η μεταχείριση αυτή μπορεί να συνεπάγεται, **για τους κατοίκους των «περιοχών υπό ανάπλαση», αυξημένο κίνδυνο πρόωρης καταγγελίας των μισθώσεών τους και, κατά συνέπεια, απώλειας της κατοικίας τους.** Ο κίνδυνος αυτός φαίνεται να είναι υψηλότερος σε σχέση με άλλες οικιστικές περιοχές που χαρακτηρίζονται από παρόμοιες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, στις οποίες όμως το ποσοστό των μεταναστών δεν έχει υπερβεί το όριο που προβλέπεται στον επίμαχο νόμο. Το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι ο προσβλητικός ή απαξιωτικός χαρακτήρας ορισμένων χαρακτηρισμών που χρησιμοποιούνται στη νομοθεσία ή σε προπαρασκευαστικά της έγγραφα είναι επίσης ικανός να αποδείξει την ύπαρξη λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης των ατόμων που ανήκουν σε ορισμένες εθνοτικές ομάδες.

Αν ο εθνικός δικαστής καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο νόμος δεν εισάγει άμεση διάκριση, θα πρέπει να εξακριβώσει μήπως συνεπάγεται **έμμεση διάκριση**⁴. Τούτο θα ίσχυε σε περίπτωση που ο νόμος, μολονότι είναι διατυπωμένος ή εφαρμόζεται κατά τρόπο εκ πρώτης όψεως ουδέτερο, στην πράξη περιάγει σε μειονεκτική θέση τα πρόσωπα που ανήκουν σε ορισμένες εθνοτικές ομάδες. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι **η μειονεκτική αυτή θέση δεν πρέπει να αφορά κατ' ανάγκη πρόσωπα μίας μόνο εθνοτικής καταγωγής.**

Αν ο εθνικός δικαστής καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο επίμαχος νόμος όντως περιάγει σε μειονεκτική θέση ορισμένα πρόσωπα, θα πρέπει επίσης να εξετάσει αν επιδιώκει τον σκοπό γενικού συμφέροντος που επικαλείται η Δανική Κυβέρνηση, δηλαδή την επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με την κοινωνική συνοχή και την ενσωμάτωση στο πλαίσιο του δανικού συστήματος δημόσιας στέγασης, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας. Τούτο συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, ότι πρέπει να καθοριστεί αν ο νόμος, προβλέποντας την υποχρέωση κατάρτισης χωροταξικών σχεδίων, επιδιώκει τον σκοπό της προώθησης της κοινωνικής συνοχής κατά τρόπο συνεπή και συστηματικό, μολονότι η εν λόγω υποχρέωση δεν ισχύει για τις οικιστικές περιοχές που διαφέρουν από τις «περιοχές υπό ανάπλαση» μόνον ως προς το ότι οι κάτοικοι τους δεν είναι στην πλειονότητά τους «μετανάστες και κατιόντες τους από μη δυτικές χώρες». Κατά την εξέταση του δικαιολογητικού λόγου πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη το θεμελιώδες δικαίωμα σεβασμού της κατοικίας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Με την προδικαστική παραπομπή τα δικαστήρια των κρατών μελών μπορούν, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει κάθε άλλο εθνικό δικαστήριο ενώπιον του οποίου

ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη της απόφασης](#) είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της απόφασης.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της απόφασης διατίθενται από το [«Europe by Satellite»](#) ☎ (+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!

¹ Ως «μετανάστης», σύμφωνα με τον δανικό νόμο περί δημόσιας στέγασης, ορίζεται πρόσωπο γεννηθέν στην αλλοδαπή του οποίου κανένας από τους γονείς δεν είναι, συγχρόνως, Δανός υπήκοος γεννηθείς στη Δανία. Ως «κατιών» ορίζεται πρόσωπο γεννηθέν στη Δανία του οποίου κανένας από τους γονείς δεν είναι, συγχρόνως, Δανός υπήκοος γεννηθείς στη Δανία ή του οποίου οι γονείς, μολονότι γεννήθηκαν στη Δανία και απέκτησαν τη δανική ιθαγένεια, διατηρούν αμφότεροι την ιθαγένεια άλλου κράτους. Ο όρος «δυτικές χώρες» περιλαμβάνει τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ανδόρα, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, το Μονακό, τη Νορβηγία, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, τον Άγιο Μαρίνο, την Ελβετία, το Κράτος της Πόλης του Βατικανού, τον Καναδά, τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία. Όλες οι άλλες χώρες θεωρούνται, ως εκ τούτου, «μη δυτικές χώρες».

² [Οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου](#), της 29ης Ιουνίου 2000, περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής.

³ Προηγουμένως, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, υπό την επιφύλαξη των ελέγχων στους οποίους οφείλει να προβεί το δανικό δικαστήριο, πρέπει να θεωρηθεί ότι η οδηγία 2000/43 εφαρμόζεται στο δανικό σύστημα κατοικιών δημόσιας στέγασης. Ειδικότερα, η μίσθωση κατοικιών στο πλαίσιο του εν λόγω συστήματος αφορά την πρόσβαση σε υπηρεσίες και την παροχή υπηρεσιών στον τομέα της στέγασης, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο η', της οδηγίας αυτής.

⁴ Κατά την οδηγία 2000/43, συντρέχει έμμεση διάκριση όταν μια εκ πρώτης όψεως ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική μπορεί να θέσει σε μειονεκτική θέση ομάδα προσώπων λόγω της φυλετικής ή της εθνοτικής καταγωγής τους, εκτός αν η διάταξη, το κριτήριο ή η πρακτική αυτή επιδιώκει θεμιτό σκοπό και τα μέσα επίτευξής του εν λόγω σκοπού είναι πρόσφορα και αναγκαία.